

INDENRIGS- OG SUNDHEDSMINISTERIET

Slotsholmsgade 10-12
DK-1216 København K

T +45 7226 9000
M sum@sum.dk
W sum.dk

Dato: 17-05-2024
Enhed: Psykiatri og Misbrug
Sagsbeh: lpe
Sagsnr.:2024 - 5551
Dok. nr.: 147914

Folketingets Sundhedsudvalg

Hermed sendes besvarelse af spørgsmål 464 (Alm. del), som Folketingets Sundhedsudvalg har stillet til indenrigs- og sundhedsministeren den 19.april 2024. Spørgsmålet er stillet efter ønske fra Stinus Lindgreen (RV).

Spørgsmål 464:

”Vil ministeren oplyse, hvilke typer af tilbud som kommunerne i dag tilbyder til pårørende til personer med alkoholproblemer, herunder tilbud til både børn, der vokser op i familier med alkoholproblemer, og til nærmeste pårørende og familie f.eks. samlevende?”

Svar:

Indenrigs- og Sundhedsministeriet har fra Sundhedsstyrelsen indhentet følgende bidrag, hvortil jeg kan henholde mig:

”I 2019 udgav Alkohol og Samfund en undersøgelse af kommunernes alkoholbehandling. Resultaterne viste, at langt hovedparten af kommunerne har tilbud til pårørende (78% af kommunerne) (Øllgaard, Elholm, Linde og Nielsen, Kommunal alkoholbehandling 2018, januar 2019). 91% af de kommuner, der har tilbud til pårørende, svarer yderligere at den drikkende ikke skal være i forløb, for at de kan tilbyde pårørende hjælp. 9% svarer at den drikkende skal være i forløb, for at de kan hjælpe dennes pårørende.

De mest udbredte tilbud i kommunerne er:

- **Familiebehandling**, som er det mest udbredte tilbud til pårørende som henvender sig til både partner, børn og den øvrige familie. Det kan være et supplement til et individuelt behandlingstilbud, som den drikkende starter på. Familiebehandling kan nogle gange også indledes, selvom den drikkende ikke er i behandling. Familiebehandlingen består typisk af undervisning, øvelser og gruppearbejde. Der undervises i mekanismerne bag afhængighed, og hvordan afhængigheden påvirker resten af familien. Derudover snakkes der ofte om de forskellige roller, som den drikkes partner og børn normalt påtager sig i familien, samt om begrebet ”medafhængighed”. Gennem undervisningen får deltagerne mulighed for at tale om og bearbejde de ofte svære følelsesmæssige konsekvenser af at være pårørende til en afhængig.
- **Pårørendesamtale**, er individuel rådgivning til den pårørende.
- **Terapeutisk samtale**, vil ofte være, et forløb hvor den pårørende blive klar over, hvor den pårørendes grænser går i forhold til det menneske, som har alkoholproblemet. Og får hjælp til at finde ud af, hvordan den pårørende vil forholde dig til vedkommende.

- Selvhjælpsgrupper/pårørende grupper, er et møde, hvor pårørende kan udveksle erfaringer med andre pårørende, der er eller har været i samme situation. Målet er, at gruppen af pårørende støtter hinanden ved at dele erfaringer med andre i samme situation.

Det skal bemærkes, at ud over kommunerne er der organisationer, som tilbyder gratis rådgivning til pårørende, fx Alkohol og Samfund og Terapi og rådgivning for Unge, der er Børn af Alkohol- og stofmisbrugere (TUBA)."

Indenrigs- og Sundhedsministeriet har endvidere fra Social-, Bolig- og Ældreministeriet indhentet følgende bidrag, hvortil jeg kan henvise:

"Kommunerne skal tilbyde rådgivning, hjælp og støtte efter barnets lov til børn og unge og deres familier, der har behov for det som følge af sociale problemer. Støtten tilrettelægges ud fra en konkret og individuel vurdering af barnets eller den unges behov, forhold og forudsætninger.

Kommunerne skal blandt andet iværksætte tidligt forebyggende indsatser efter § 30, når der er tale om en afgrænset problemstilling og støtten vurderes at være tilstrækkelig til at kunne imødekomme barnets eller den unges støttebehov. Indsatser efter § 30 omfatter eksempelvis konsulentbistand, familierettede indsatser og netværks- eller samtalegrupper. Kommunerne skal desuden iværksætte støttende indsatser efter § 32, når det er af væsentlig betydning for barnets eller den unges behov for støtte. Bestemmelsen omfatter en række typer af indsatser herunder blandt andet familiebehandling eller behandling af barnets eller den unges problemer samt andre former for støtte, der kan imødekomme barnets eller den unges behov. Indsatserne kan som udgangspunkt kun iværksættes, når der er gennemført en afdækning eller børnefaglig undersøgelse efter barnets lovs §§ 19 og 20. Kommunerne har ansvaret for at tilrettelægge indsatserne til børn og unge og deres familier ud fra de gældende regler samt en forsyningsforpligtelse i forhold til at sikre, at der er i relevante tilbud til målgruppen. Da der er tale om en konkret og individuel vurdering af støttebehovet i den enkelte sag, er det ikke muligt at foretage en direkte kobling mellem årsagen til barnets eller den unges støttebehov og den type af indsats, der iværksættes efter barnets lov.

Det følger desuden af § 41 i barnets lov, at børn og unge, der er fyldt 12 år, har ret til at opsøge og modtage behandling af en psykolog eller en psykoterapeut som følge af blandt andet forældres misbrugsproblemer i regi af civilsamfundsorganisationer uden forældremyndighedsindehavers samtykke.

Social- og Boligstyrelsen administrerer to puljer, der understøtter behandlingstilbud til børn og unge, der vokser op med alkohol- eller stofmisbrug i familien. Den ene pulje er besluttet med Aftale om udmøntning af satspuljen for 2015-2018, hvor der blev afsat midler til en ansøgningspulje til behandlingstilbud til børn og unge fra familier med stof- eller alkoholmisbrug. Puljen skal sikre udbredelsen af landsdækkende behandlingstilbud til børn og unge under 25 år, som er belastede af en opvækst i familier med stof- og alkoholafhængighed. Modtagerne omfatter både kommunale- og civilsamfundstilbud. Der fremgår yderligere oplysninger om puljen på Social- og Boligstyrelsens hjemmeside herunder tidligere tilskudsmodtagere.

Den anden pulje har ophæng i Aftale om Børnene Først af maj 2021, hvor der blev afsat midler til en ansøgningspulje med det formål at øge indsatsen for børn under 18 år, der lever i familier med misbrug, så de kan få psykologbehandling gennem civilsamfundsorganisationer, herunder at civilsamfundsorganisationer kan udvide kapaciteten på eksisterende tilbud. Puljen forventes udmøntet første gang i 2024.”

Med venlig hilsen

Sophie Løhde